

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi peruskuivatus toiminnan tukemisesta ja laiksi vesilain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 67/1997 vp laiksi peruskuivatus toiminnan tukemisesta ja laiksi vesilain muuttamisesta. Eduskunnalle on maa- ja metsätalousvaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 9/1997 vp.

Eduskunta edellyttää, että muun muassa

lain soveltamista koskevalla ohjeistuksella huolehditaan siitä, että ojitustoimitusten kustannukset jakautuvat oikeudenmukaisesti ojituksesta eri maankäyttömuodoille koituvan tosiasiallisen hyödyn suhteessa.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

peruskuivatus toiminnan tukemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Maatilatalouden toimintaedellytysten parantamiseksi ja tuotantokustannusten alentamiseksi voidaan peruskuivatus toimintaan myöntää tukea valtion talousarviossa osoitetavista määrärahoista tai maatilatalouden kehittämisrahastosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tukea voidaan myöntää vesilaissa (264/1961) tarkoitetulle ojitus-, järjestely- tai säännöstely-yhtiölle tai kiinteistön omistajille yhteistä peruskuivatushanketta varten. Tuettavassa hankkeessa hyödyn tulee kohdistua pääasiassa viljelysmaahan ja useampaan kuin yhteen maatalaan.

2 §

Tukimuodot

Peruskuivatushanketta varten tarkoitettu valtion tuki myönnetään avustuksena. Peruskuivatushanke voidaan kuitenkin hyödyntää

jien hakemuksesta toteuttaa osittain tai kokonaan valtiontyönä, jos hanke on huomattavan laaja, sisältää vaikeita teknisiä tai ympäristöllisiä ongelmia tai siihen on muu erityinen syy. Tällöin voidaan valtiontyön osalle myöntää yksinomaan valtionlainaa taikka sekä avustusta että valtionlainaa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maatilalla* yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta, joka kuuluu samalle omistajalle tai yhteisesti samoille omistajille taikka vaiheittaisessa omistajanvaihdoksessa eri omistajille;

2) *peruskuivatuksella* purojen ja valtoajien perkausta ja kaivua, putkiojien rakentamista sekä peltoalueiden pengertämistä riittävien edellytysten luomiseksi paikalliskuivatukselle, erityisesti salaojitukselle;

3) *peruskuivatushankkeella* vireillä, raken-

teilla tai uusittavana olevaa peruskuivatus-työtä;

4) *osakastyöllä* tämän lain mukaista tukea saavaa peruskuivatushanketta, jossa hyödynsaajat toimivat itse rakentajana tai rakennuttajana;

5) *valtiontyöllä* tämän lain mukaista tukea saavaa peruskuivatushanketta, jossa toteuttajana on alueellinen ympäristökeskus ja työn vastaanottajana ojitusyhtiö;

6) *peruskorjaustyöllä* sellaista peruskuivatushanketta, jolla aiemmin toteutettu hanke uusitaan kokonaan tai merkittävilta osiltaan;

7) *pientareella* vesilain 6 luvun 4 §:n mukaista ojaan kuuluvaa ehjää, pysyvän kasvillisuuden peittämää kaistaa ojan kummallakin puolella; sekä

8) *suojakaistalla* pellolla sijaitsevan uoman varteen jätettävää monivuotisen kasvillisuuden pysyvästi peittämää aluetta, jolla pyritään ehkäisemään pellon pinnalta huuhtoutuvan aineksen pääsyä vesistöön; piennar voi toimia tällaisena suojakaistana tai sen osana.

4 §

Rahoitettavat kustannukset

Tämän lain mukaista tukea voidaan myöntää seuraaviin peruskuivatushankkeen tai sen osan kustannuksiin:

1) rakentamiskustannukset;
2) suunnittelukustannukset;
3) vesilain mukaisesta katselmus- ja ojitustoimituksesta hakijalle aiheutuvat kustannukset;

4) hankkeesta aiheutuvat vahingonkorvaukset siten kuin asetuksella säädetään; sekä

5) harkinnanvaraisista ympäristönsuojelu- ja -hoitotoimenpiteistä aiheutuvat korvaukset ja muut kustannukset.

5 §

Suunnitelma ja ojitustoimitus

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että peruskuivatushanketta varten on laadittu hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen ja kustannusten ositteluineen.

Tuen myöntämisen ehdoksi voidaan asettaa, että hankkeen suunnitelma on vahvistettu vesilain mukaisessa ojitustoimituksessa siinäkin tapauksessa, että ojitustoimitus ei ole vesilain perusteella välttämätön. Yhteisellä sopimuksella ilman ojitustoimitusta toteutettavan peruskuivatushankkeen suunnitelma on laadittava noudattaen soveltuvin osin vesilain ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Peruskorjaustyössä voidaan 1 momentissa mainittuna suunnitelmana käyttää aiemman peruskuivatushankkeen tarkistettua suunnitelmaa.

6 §

Ympäristön suojeleminen ja hoito

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että peruskuivatushankkeen suunnitelmassa on otettu muun ohella huomioon seuraavat ympäristön suojeleminen ja hoitoon liittyvät seikat:

1) riittävät toimenpiteet työnaikaisen vesistökuormituksen ja työn jälkeisen eroosion vähentämiseksi tarvittaessa erityisten vesiensojeluratkaisujen kuten laskeutusaltaiden ja kosteikkojen avulla;

2) riittävien suojakaistojen muodostaminen työalueen uomien varsille; sekä

3) kohdealueen ympäristöarvojen säilyttäminen- tai parantamistavoitteet.

Tukea myönnettäessä voidaan tarvittaessa asettaa ympäristön suojeleminen ja hoitoon liittyviä ehtoja.

7 §

Taloudelliset edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että peruskuivatushankkeen kustannukset ovat kohtuulliset hankkeella saavutettavaan hyötyyn verrattuna. Tällaisena hyötynä otetaan huomioon vesilaissa tarkoitettua kuivatushyödyn lisäksi hankkeesta aiheutuva välitön ja välillinen hyöty erityisesti ympäristölle ja yhdyskuntarakenteelle.

Hankkeen hyötyalueen peltojen on oltava sijainniltaan, maaperältään ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että niiden jatkuva viljely on tarkoituksenmukaista ja todennäköistä.

8 §

Avustus

Avustuksen osuus peruskuivatushankkeen hyväksyttävistä kustannuksista voi olla enintään 50 prosenttia.

Erityisistä syistä 1 momentissa tarkoitettua avustuksen enimmäisosuutta voidaan kuitenkin korottaa enintään 20 prosenttiyksikköä sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, voidaan tämän lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin harkinnanvaraisista ympäristönhoitotoimenpiteistä aiheutuviin korvauksiin ja muihin kustannuksiin myöntää täysimääräisesti avustusta, jolloin mainittuja kustannuksia ei oteta huomioon määriteltäessä hankkeelle 1 tai 2 momentin nojalla myönnettävää muuta avustusosuutta.

9 §

Valtionlaina

Valtiontyötä varten myönnettävän avustuksen ja valtionlainan osuus hyväksyttävästä kustannusarviosta saa olla yhteensä enintään 90 prosenttia.

Valtionlainan takaisinmaksuaika on enintään 15 vuotta. Valtionlainan vuotuismaksujen suorittamiseen voidaan kuitenkin myöntää lykkäystä siten kuin asetuksella säädetään.

Valtionlainan vuotuinen korko on kolme prosenttia. Lainan vuotuista korkoa voidaan kuitenkin tarkistaa aikaisintaan kolmannen lainavuoden alusta lukien laskettuna siitä, milloin lainan takaisinmaksaminen on määrätty aloitettavaksi. Tarkistus vastaa lainan myöntämisen jälkeen yleisessä korkotasossa tapahtuneita muutoksia ja voi olla enintään kaksi prosenttiyksikköä. Koron tarkistamisesta päättää asianomainen ministeriö.

Lainaehdoista ja lainan takaisinmaksusta säädetään tarkemmin asetuksella. Asianomainen ministeriö voi antaa asetusta tarkempia määräyksiä lainaehdoista ja lainan takaisinmaksusta.

10 §

Tukipäätöksen muuttaminen

Rahoituspäätöstä voidaan ojitusyhtiön tai hyödynsaajan hakemuksesta muuttaa, jos töiden kestäessä tai muutoin tulee ilmi seikkoja, jotka olisivat tiedossa ollessaan voineet merkittävästi vaikuttaa päätökseen. Muutoksen vireillepanosta säädetään asetuksella.

11 §

Valtiontyön luovuttaminen

Valtiontyön valmistuttua pidetään alueellisen ympäristökeskuksen ja ojitusyhtiön kesken luovutuskokous. Luovutuskokouksessa päätetään työn luovuttamisesta yhtiölle, jolle samalla siirtyy vastuu hankkeen hoidosta. Luovutuskokouksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

12 §

Hankkeiden kunnossapito

Ojitusyhtiön tai, jos sellaista ei ole perustettu, hyödynsaajien on yhteisesti huolehdittava peruskuivatushankkeen kunnossapidosta siten kuin vesilaisissa säädetään.

13 §

Uusjakoon liittyvät peruskuivatustyöt

Tuen myöntämisestä ja sen edellytyksistä kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 73 §:ssä tarkoitetuissa uusjakoon liittyvissä peruskuivatustöissä säädetään asetuksella.

14 §

Vastuu valtionlainasta

Kukin hyödynsaaja vastaa vahvistetun kustannusten osittelun perusteella maksettavakseen tulevasta lainamäärästä vesilain 6 luvun 29 §:n 2 ja 3 momentin ja 30 §:n 1 momentin mukaisesti.

Jos kiinteistönomistajalle tulee samasta hankkeesta lainaa useammalle omistamalleen kiinteistölle, jotka muodostavat 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua maatilaa, näiden kiinteistöjen lainat käsitellään ja peritään takaisin maatilakohtaisena kokonaisuutena.

15 §

Panttioikeus

Kiinteistö on panttina sen osalle tulevan valtionlainan ja sen koron sekä perimiskustannusten suorittamisesta niin kuin maakaaren (540/1995) 20 luvussa säädetään.

16 §

Valtionlainan jakaminen ja panttivastuun muuttaminen

Jos tämän lain mukaisesta samasta valtionlainasta ja sen korosta panttina olevat kiinteistöt kuuluvat eri omistajille, saadaan laina jakaa tällaisten kiinteistön omistajien kesken, jos omistajat siitä sopivat, työvoima- ja elinkeinokeskus hyväksyy sopimuksen ja sellaisten panttioikeuksien ja erityisten oikeuksien haltijat, joiden asema heikkenee, antavat jakamiseen suostumuksensa.

Valtion puolesta voidaan hyväksyä lainan jakaminen tai antaa suostumus panttivastuusta vapauttamiseen, jos valtionlainan ja sen koron takaisin periminen ei vaarannu. Suostumuksen antamiseen sovelletaan lisäksi, mitä maakaaren 18 luvun 6 §:ssä säädetään.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kiinteistöistä, koskee myös luovutettua määrää alaa, jonka saannolle on annettu lainhuuto.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen tässä pykälässä tarkoitettuun sopimuksen hyväksymistä tai suostumuksen antamista koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

17 §

Ilmoitus kirjaamisviranomaiselle

Kun valtiontyön rahoituspäätös on tehty, on alueellisen ympäristökeskuksen viivytyksettä tehtävä ilmoitus asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle 15 §:ssä mainitun panttioikeuden merkitsemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Kunkin kiinteistön laina-

määräksi on tällöin ilmoitettava kustannusarvion ja kustannusten osittelu perusteella laskettu osuus hankkeen kustannuksista. Panttioikeus raukeaa, jollei ilmoitusta ole toimitettu kirjaamisviranomaiselle vuoden kuluessa rahoituspäätöksen tekemisestä.

Kun hankkeen valmistuttua on tehty päätös, jolla syntyneet kustannukset on jaettu kiinteistöille, ja kun kustannukset ovat toteutuneet kustannusarviossa arvioitua merkittävästi suurempina, alueellisen ympäristökeskuksen on tehtävä kirjaamisviranomaiselle ilmoitus, jossa on mainittu valtion saatavan uusi rahamäärä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä pääomamäärältään sellaisesta valtion saamisesta, jota ei maakaaren 20 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan saa kirjata lakisääteiseksi panttioikeudeksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus pienentää samalla rahamäärällä vesilain 6 luvun 31 a §:n mukaista panttivastuuta.

Kun valtionlaina on kokonaan maksettu takaisin tai kiinteistö muutoin vapautettu panttivastuusta, on asetuksella säädettävän viranomaisen tehtävä siitä ilmoitus asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle panttivastuusta vapauttamista koskevan merkinnän tekemistä varten.

18 §

Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irtisanominen

Tämän lain nojalla myönnetty avustus peritään takaisin osaksi tai kokonaan, jos:

1) avustus on myönnetty oleellisesti väärin perustein; tai

2) avustuksen saaja on antanut avustuksen myöntämiseen tai maksamiseen olennaisesti vaikuttaneita virheellisiä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti.

Avustus voidaan periä takaisin osittain tai kokonaan myös, jos avustuksensaaja on jättänyt noudattamatta avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja tai työ on jäänyt kesken.

Avustusta ei saa määrätä takaisinperittäväksi sen jälkeen, kun avustuksen myöntämispäätöksestä on kulunut 15 vuotta.

Tämän lain nojalla myönnetty laina voidaan kokonaan tai osittain irtisanoa heti takaisin maksettavaksi, jos:

1) laina on myönnetty oleellisesti väärin perustein;

2) lainan saaja on salannut lainan myöntämiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä vääriä tietoja;

3) koron tai lyhennyksen maksaminen viivästyy enemmän kuin 30 päivää kantopäivästä;

4) kunnossapitovelvollisuus tai muu ojittajalle kuuluva velvoite laiminlyödään; tai

5) lainan saaja on jättänyt noudattamatta lainapäätöksessä annettuja muita ehtoja.

Tässä pykälässä tarkoitettun avustuksen takaisinperintä- tai lainan irtisanomispäätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus.

19 §

Irtisanomis- ja viivästyskorot

Takaisin maksettavaksi määrätyn avustuksen ja lainan irtisanomiskorosta sekä viivästyneelle maksuerälle suoritettavasta korosta säädetään asetuksella.

20 §

Pakkoperintä

Irtisanottu laina, lainojen erääntyneet vuotuismaksut tai takaisin maksettavaksi määrätty avustus saadaan periä ulosottoimin ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Valtiolle tämän lain nojalla takaisin perittävä avustus tai laina saadaan periä ulosottoimin mahdollisen muutoksenhaun estämättä sanotussa järjestyksessä. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää ulosottamisen tai määrätä sen keskeyttäväksi.

21 §

Avustuksen verovapaus ja ulosmittauskielto

Tämän lain nojalla valtion varoista myönnetty avustus on saajalleen vapaa verosta.

Tämän lain nojalla myönnettyä avustusta ei saa ulosmitata avustuksen saajan muiden velkojen suorittamista varten.

22 §

Toiminta vajaavaltaisen puolesta

Holhooja saa ilman holhouslautakunnan ja oikeuden lupaa vajaavaltaisen puolesta ottaa tässä laissa tarkoitettua lainaa, josta holhottavan kiinteistö on panttina.

23 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat asianomainen ministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskukset sekä alueelliset ympäristökeskukset ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus sen mukaan kuin tässä laissa ja asetuksessa tarkemmin säädetään.

24 §

Rahoituspäätös

Työvoima- ja elinkeinokeskus päättää avustuksen myöntämisestä osakastyölle sekä avustuksen ja lainan myöntämisestä hankkeen toteuttamiseksi valtionyönä. Rahoituspäätös on annettava tiedoksi asianomaiselle alueelliselle ympäristökeskukselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

25 §

Valvonta

Osakastöiden toteuttamista ja kunnossapitoa sekä niihin liittyvien rahoitusehtojen noudattamista valvovat työvoima- ja elinkeinokeskukset. Valtiontöiden kunnossapitoa ja niihin liittyvien rahoitusehtojen noudattamista valvovat alueelliset ympäristökeskukset.

Asianomaisella ministeriöllä ja työvoima- ja elinkeinokeskuksilla on oikeus suorittaa valtuuttamallaan henkilöillä avustusten käyttöön liittyviä tarkastuksia. Avustuksen saaja on velvollinen esittämään heille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

Tarkemmat säännökset valvonnasta annetaan asetuksella.

26 §

Tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettun tuen myöntämistä koskeva työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätös voidaan antaa hakijalle tiedoksi postitse. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on hakijan ilmoittamalla osoitteella varustettuna jätetty postin kuljetettavaksi. Muutoin noudatetaan mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/1966) säädetään.

27 §

Muutoksenhaku

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen tässä laissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätöksen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka on lähetettävä valituskirjelmä ja asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta muutoksenhakuviranomaiselle.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Jos kysymys on muusta kuin tämän lain 18 §:ää koskevasta asiasta, muutosta saa hakea vain jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi tai jos luvan myöntämiseen on muu painava syy.

28 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntönnpanosta annetaan asetuksella. Asianomainen ministeriö antaa tarvittaessa tämän lain toimeenpanoa varten menettelytapamääräyksiä ja -ohjeita sekä vahvistaa tarvittavat hakemus- ja päätöskaatavat.

29 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin 30 päivänä elokuuta 1963 annettu laki (433/1963) sekä eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1970 annetun lain (426/1970) 2—4 §, näistä 2 ja 3 § sellaisina kuin ne ovat laissa 1317/1987.

Edellä 2 momentissa mainittua lakia ja momentissa mainittuja pykälää sovelletaan sellaisiin niissä tarkoitettuihin hankkeisiin, joiden rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa. Tarvittavat varat voidaan kuitenkin osoittaa maatilatalouden kehittämisrahastosta. Lainat ja avustukset, jotka on myönnetty 2 momentissa mainittujen säännösten nojalla, perii takaisin lääninhallitus, jos ne on myönnetty valtion varoista, ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, jos ne on myönnetty maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämän lain 14 §:n 2 momenttia voidaan soveltaa kuitenkin myös edellä 2 momentissa tarkoitettujen lakien nojalla myönnettujen lainojen takaisinperimiseksi maatalokohtaisesti, jos asianosainen tekee siitä hakemuksen tarpeellisine selvityksineen alueelliselle ympäristökeskukselle ennen eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain (682/1966) mukaisen viimeisen maksuerän erääntymistä.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 6 luvun 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 16 ja 32 §, 19 luvun 4 §, 5 §:n 1 momentti, 5 a §:n 1 momentti sekä 6 ja 8 § sekä 21 luvun 10 §,

sellaisina kuin niistä ovat 19 luvun 4 § laissa 79/1995, 5 a §:n 1 momentti laissa 453/1988, 6 § laissa 467/1987 ja 21 luvun 10 § osaksi laissa 427/1970, sekä

lisätään 6 luvun 3 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 6 luvun 25 §:ään uusi 4—6 momentti, 19 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 427/1970 ja 79/1995, uusi 3 momentti sekä 19 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 467/1987, uusi 2 momentti, seuraavasti:

6 luku

Ojitus

3 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, voidaan asianosaisten kesken sopia ojituskustannuksia vähentävän tai ympäristönsuojelua edistävän kosteikkoalueen muodostamisesta tai laajentamisesta sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvien seurausten mahdollisesta korvaamisesta. Järjestäytymättömälle yhteisalueen osakaskunnalle kuuluva alue tai sen osa voidaan ojitustoimituksen päätöksellä muodostaa kosteikkoalueeksi tai sen osaksi, jos toimenpiteestä ei aiheudu sannotavaa haittaa alueen käytölle.

Yhteisen ojan kunnossapidosta säädetään tämän luvun 32 §:ssä.

11 §

Niissä tapauksissa, joissa kysymys ojituksen tämän luvun 10 §:n 1 tai 2 momentin mukaan on käsiteltävä ojitustoimituksessa, on sanotussa toimituksessa vahvistettava ojitussuunnitelma kustannusarvioineen ja kustannusten ositteluun sisältävine jakoluetteloinneen ottamalla kuitenkin huomioon, mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään yhteisestä ojituksesta.

Ojitussuunnitelma voidaan vahvistaa ojitustoimituksessa muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, jos asian laadun tai laajuuden on katsottava sitä vaativan.

16 §

Ojituksesta saatavana hyötynä pidetään

maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata käytetään tai olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää.

25 §

Jollei ojitusyhtiötä ole perustettu 1 tai 3 momentin nojalla, ojan kunnossapitoa varten on perustettava ojitusyhtiö, jos hyödynsaajia yhteisessä ojituksessa on vähintään viisi.

Jos ojitusyhtiön toiminta on lakannut, osakas tai asianomainen valvontaviranomainen voi kutsua yhtiön osakkaat kokoukseen päättämään yhden tai useamman toimitsijan asettamisesta huolehtimaan yhtiön kunnossapitoja muista velvoitteista. Tällöin on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä tässä laissa säädetään ojitusyhtiöstä ja sen toimitsijoista.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sellaista ojituksesta vastaavaa yhtiötä, joka on perustettu ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan.

32 §

Yhteinen oja on hyödynsaajien pidettävä kunnossa niin ettei siitä aiheudu yleistä tai yksityistä etua loukkaavia vahingollisia tai haitallisia seurauksia. Hyödynsaajat osallistuvat kunnossapitokustannuksiin samojen perusteiden mukaan kuin ojituskustannuksiinkin, jolleivät erityiset syyt toiselta kustannusten osittelua. Jos yhteinen oja uuden ojan tekemisen tai olosuhteiden muun muutoksen vuoksi tulee jollekin hyödyttömäksi, on hänet vapautettava osallistumisesta kunnossapitokustannuksiin.

Milloin ojituksesta johtuvien asioiden hoitamista varten on perustettu ojitusyhtiö, on yhtiön huolehdittava ojan kunnossapidosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

19 luku

Ojituslaitos

1 §

Jos ojituslaitoksessa on vahvistettava ojitussuunnitelma eikä hakija ole esittänyt sitä hakemuksessaan tai tämän luvun 4 §:ssä tarkoitettussa alkukokouksessa eikä hakija tai muu hyödynsaaja myöskään käytä mahdollisuutta toimittaa ojitussuunnitelma alkukokouksessa määrättyssä kohtuullisessa ajassa, toimitusinsinööri on huolehdittava ojitussuunnitelman laatimisesta.

2 §

Jos ojituslaitoksessa on käsiteltävänä ojitussuunnitelma, toimitusmiesten tulee tehdä suunnitelmaan ennen sen vahvistamista ne muutokset tai lisäykset, jotka vesilain säännökset huomioon ottaen ovat tarpeellisia.

4 §

Ojituslaitoksessa on, milloin siinä on vahvistettava ojitussuunnitelma, pidettävä alkukokous, jollei tämän luvun 8 §:stä muuta johdu. Alkukokouksen toimitusinsinööri on kutsuttava ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasia saattaa koskea. Jos ojituslaitos pidetään 6 luvun 10 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa mainitusta syystä taikka se koskee laajahkoa aluetta, toimitusinsinööri on varattava alueelliselle ympäristökeskukselle, työvoima- ja elinkeinokeskukselle katalaluviranomaisena ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tilaisuus esittää kokouksessa mielipiteensä asiasta. Kokous on pidettävä ojittavan alueen läheisyydessä ja sitä voidaan jatkaa eri paikoissa ja eri päivinä.

5 §

Jos toimitusinsinööri ojitussuunnitelmaa käsitellessä havaitsee, että ojituksena toi-

meenpantavan kuivatushankkeen toteuttamiseksi on tarpeen vesistön järjestely, taikka kysymys on sellaisesta ojituksesta tai sen yhteydessä suoritettavasta toimenpiteestä, johon 6 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaan on saatava vesioikeuden lupa, toimitusinsinööriin tulee ilmoittaa asiasta toimitusta hakeneelle ja kehottaa tätä, jos haluaa ojituslaitoksesta jatkettavan, hakemaan vesioikeudelta tällaista lupaa. Lupahakemukseen tulee liittää toimitusmiesten ehdotus suunnitelmaksi siltä osin kuin asia saatetaan vesioikeuden ratkaistavaksi sekä, jos kysymys on järjestelystä, selvitys siitä, että hyödynsaajat kannattavat yritystä sillä tavoin kuin 7 luvun 3 §:ssä säädetään.

5 a §

Jos yhteisen ojituksen yhteydessä saattaisi tulla suoritettavaksi sellainen tilusjärjestely, jota tarkoitetaan vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa (451/1988), ojituslaitoksen toimitusmiesten on toimitettava alustava ehdotuksensa ojitussuunnitelmaksi asianomaiselle maanmittaustoimistolle.

6 §

Kun toimitusmiesten ehdotus ojitussuunnitelmaksi on valmistunut, on paikalla pidettävä toimituksen loppukokous. Vastaavasti soveltaen, mitä 4 §:ssä säädetään, on siinä tarkoitetuille asianosaisille ja viranomaisille varattava tilaisuus esittää loppukokouksessa huomautuksensa sekä sellaiset vaatimukset ja selvitykset, joiden esittämiseen he katsovat olevan aihetta.

8 §

Jos ojituslaitoksessa ei ole tarpeen vahvistaa ojitussuunnitelmaa, on siinä pidettävä toimituskokous. Samoin on meneteltävä, jos ojituslaitoksesta koskevaan hakemukseen sisältyy vahvistettavaksi tarkoitettu asianmukainen suunnitelma eikä kysymys ole 6 luvun 10 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettusta ojituksesta. Kokous on pidettävä ojittavan alueen läheisyydessä ja sitä voidaan jatkaa eri paikoissa ja eri päivinä. Muutoin on toimituskokouksesta voimassa, mitä tämän luvun 6 ja 7 §:ssä säädetään loppukokouksesta.

21 luku

Erityisiä määräyksiä

10 §

Ojitustoimituksessa on hakijan suoritettava kustannukset, jotka johtuvat kokousten pitämisestä, niihin luettuina uskotuille miehille ja apumiehistöille suoritettavat palkkiot. Toimitusinsinöörin ja 19 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun asiantuntijan päiväraha- ja matkakustannusten korvaus suoritetaan kuitenkin valtion varoista. Jos hakija on jättänyt ojitussuunnitelman laatimisen toimitusinsinöörin huolehdittavaksi taikka jos hakijan tai muun hyödynsaajan esittämä suunnitelma vaatii huomattavaa täydentämistä, hakijan on suoritettava myös siitä valtiolle aiheutuneet kustannukset sen mukaan kuin ojitusasiassa toimivaltainen ministeriö valtion maksupöytäkirjan (150/1992) periaatteita noudattaen tarkemmin määrää.

Asian käsittelystä kunnan ympäristön-
suojausviranomaisessa ja viranomaisen
muusta toiminnasta aiheutuvat kustannukset
on maksettava kunnan varoista.

Ojitustoimituksen päätökseen on liitettävä
toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja
niiden korvaamisesta valtiolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1997.

Jos ojitustyö on aloitettu ennen tämän lain
voimaantuloa, sovelletaan ojitusyhtiön perus-
tamisvelvollisuuteen ennen tämän lain voi-
maantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Jos määräys ojitustoimituksen pitämiseen
on annettu ennen tämän lain voimaantuloa,
sovelletaan ojitustoimituksesta johtuvien
kustannusten suorittamisvelvollisuuteen en-
nen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita
säännöksiä.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1997
